Kan vi slutte å snakke om 10,9 millioner? Det er ikke reelt.

HØRINGSINNSPILL · ARNE SKAAR FISMEN · 20. OKTOBER 2026

10,9 mill. kr har stått i høringsdokumentet, i Firda og i kommunedirektørens svar til MDG 15. oktober. Tallet er ikke en innsparing i dagens budsjett. Regnet med Agenda Kaupangs egen budsjettmodell sparer en nedleggelse av Flekke skule **1,3 mill. kr i året**, etter trekket i rammetilskuddet.

Resten av de 10,9 mill. kan enten hentes uten å legge ned skolen, eller er kostnaden ved et nybygg som verken foreldre eller lærere ber om. De ønsker å beholde dagens bygg.

Hva kan spares med Agenda Kaupangs budsjettmodell?

MILL. KR PER ÅR, MOT DAGENS DRIFT	A. BEHOLDE	B. LEGGE NED FLEKKE	C. NY SKOLE PÅ FLEKKE
Undervisning: Flekke drives etter budsjettmodellen	+2,5	+2,5	+2,5
Undervisning og ledelse: Flekkes grunnressurs og rektor faller bort	0	+2,1	0
Bygningsdrift	0	0	−0,4
Kapitalkostnad, nybygg	0	0	−5,0
Skoleskyss og SFO	0	−0,26	0
Trekk i rammetilskuddet	0	−0,58	0
Innsparing mot dagens drift	+2,5	+3,8	−2,9
Gevinst av selve strukturvalget (mot A)	0	+1,3	−5,4
Ny investering	ingen	ingen	98,8 mill.

Undervisningstallene bygger på budsjettmodellens regler og elevtall for 2026–2030, og på at Flekke i 2026 har 2,9 årsverk mer enn modellen gir. Skyss, SFO og driftssatsen for bygg (781 kr per kvm) er Agenda Kaupangs 2025-tall (utredning 2026, tabell 19 og 21). Barnehagen blir i dagens bygg på Flekke i alle alternativene. Et nytt barnehagebygg er holdt utenfor.

Fra 10,9 til 1,3 mill.

STEG	MILL. KR/ÅR	IGJEN
Agenda Kaupangs innsparing, alternativ 1 (tabell 21)		10,91
Kapitalkostnad for et nybygg kommunen ikke har i dag	−4,99	5,91
Bygningsdrift: dagens bygg brukes videre av barnehagen, så det blir ingen innsparing på bygg	−1,29	4,63
Undervisning: 2025-regnskapet erstattet med budsjettmodellen. 2,5 mill. av dette tas ut i alle alternativene.	−2,78	1,85
Trekk i rammetilskuddet, som ikke var med	−0,58	1,27

Utgangspunkt: kommunedirektørens svar til MDG

Kommunedirektøren svarte 15. oktober på spørsmål fra Mark Taylor (MDG). Svaret synliggjør tre ting som er reflektert i regnestykket:

- Flekke har 2,9 lærerårsverk mer enn budsjettmodellen gir. Dette skal rettes «same kva struktur vi vel».
- Denne delen «kan ikkje reknast med både som tilpassing til modellen og som innsparing ved strukturendring». Likevel står undervisningsposten uendret på 4,9 mill., og tilpasningen er ført opp som «x mill».
- Tallene fra Agenda Kaupang «indikerar eit potensiale». Saken 19. november skal bygge på ressursstyringsmodellen. Potensialet refererer til at kostnader per elev på Flekke skule er det dobbelte av hva det er på Dingemoen. Det er ikke dokumentert hvor mye av dette som skyldes spesialundervisning, som følger eleven.

Jeg er enig i at Fjaler har høy gjeld og må spare. Men gjeldsgraden sier at kommunen må spare, ikke hvor mye en nedleggelse sparer. Det spørsmålet må besvares post for post, og det gjør jeg under. Kommunens tidligere brev 28. september sier også at 4,9 mill. ikke er justert for spesialundervisning, som «følgjer eleven og ikkje skulen».

Metode: budsjettmodellen, ikke 2025-regnskapet

Jeg bruker Agenda Kaupangs egen budsjettmodell fra mai 2025 og modellens elevtall for 2026–2030. Agenda Kaupang regnet innsparingen ut fra regnskapet for 2025, da Flekke hadde flere lærerårsverk enn modellen gir. Kommunedirektøren skriver at alle skolene skal drives etter modellen uansett struktur. Da er det modellen, ikke regnskapet for ett år, som viser hva en nedleggelse sparer. Den viser også hva som er mulig å spare uten å gjøre strukturendringer.

I Lettvint matematikk brukte jeg Agenda Kaupangs gjennomsnittsmetode på modellens budsjetter for 2026–2030 og fikk nær null. Det viser hvor mye tallet avhenger av hvilket år man velger. Men gjennomsnittsmetoden regner som om hver elev som flyttes, koster like mye som en Dingemoen-elev i snitt, inkludert Dingemoens egen grunnressurs og ledelse. Det gjør de ikke. Her bruker jeg derfor modellens tildelingsregler, som viser hva som faktisk forsvinner når skolen legges ned.

Modellen fordeler ressursene slik:

RESSURS	MODELLREGEL	FØLGER ELEVEN VED FLYTTING?
Ordinær undervisning, grunnressurs	1 300 t per barneskole, 2 500 t per kombinert skole	Nei, Flekkes 1 300 t forsvinner
Ordinær undervisning per elev	41 t	Ja
Annet enn undervisning	6 t per elev	Ja
Individuelt tilrettelagt opplæring (ITO)	13 t per elev + 350 t per «spesialelev», det vil si elev med svært store og varige kognitive vansker. Tildeles etter antall elever og spesialelever, ikke etter antall vedtakstimer.	Ja
Språkstøtte	8 t per elev	Ja
Ledelse	1,0 årsverk på Flekke	Nei, rektorressursen forsvinner
Driftsmidler	8 000 kr per elev	Ja

Kilde: Agenda Kaupang, budsjettmodell for grunnskolen (R1023076), 8. mai 2025, s. 14–18. Beløp i 2025-kroner.

Alternativ A: beholde dagens struktur

Alternativ A sparer om lag 2,5 mill. kr i året mot dagens drift, uten investering. Det er kommunestyrets alternativ 4: dagens struktur uten store investeringer.

- **Undervisning: +2,5 mill.** Flekke har 8,8 årsverk i ordinær undervisning, mens modellen gir 5,9. Differansen på 2,9 årsverk à om lag 860 000 kr er 2,5 mill. Tallene står i tabellen i MDGs spørsmål, og kommunedirektøren er enig i at de skal tas ut.
- **Bygg: 0.** Dagens bygg driftes som i dag. Vedlikehold er ikke regnet inn i noen av alternativene. Det må gjøres også i B, der barnehagen blir i bygget.
- **Barnehagen:** Barnehagen blir i dagens bygg i alle alternativene. Rapporten mener den trenger nytt eller oppgradert bygg uansett struktur, men et nytt barnehagebygg er holdt utenfor sammenligningen.

Lønn per årsverk er modellens eget tall for Flekke og Dingemoen høsten 2024 (854–867 000 kr).

Alternativ B: legge ned Flekke skule

Å legge ned sparer om lag 1,3 mill. kr i året mer enn alternativ A etter trekket i rammetilskuddet. Mot dagens drift blir det om lag 3,8 mill., men 2,5 mill. av dette kan kommunen få uten å endre struktur.

POST	MILL. KR/ÅR MOT A	GRUNNLAG
Undervisning og ledelse	+2,1	Grunnressursen på 1 300 t og 1,0 årsverk rektor faller bort. Elevenes øvrige timer flyttes til Dingemoen, der leseplikten er lavere (708 mot 741 t). Det gir 2,0–2,4 mill. per år i 2026–2030, snitt 2,1.
Bygningsdrift	0	Barnehagen blir i dagens bygg, som driftes videre. Konsulentens innsparing på 1,29 mill. gjelder drift av et nybygg som ikke finnes.
Skoleskyss og SFO	−0,26	Konsulentens tall (tabell 21)
Trekk i rammetilskuddet	−0,58	Grunnskuletilskotet i inntektssystemet gir 583 234 kr per kommunal grunnskole i 2026 (605 397 kr i 2027). Fjaler får 1,75 mill. for tre skoler. Tilskuddet regnes ut fra antall skoler to skoleår tilbake, så trekket kommer med forsinkelse. Grønt hefte 2026, s. 188 og tabell C-k.
Inntekt fra gjesteelever	inntil −0,5	Modellen fører 0,5 mill. i gjesteelevinntekt på Flekke. Det er ukjent om den følger med til Dingemoen.
Sum	+1,3	**Uten gjesteelevinntekten. Følger den ikke med til Dingemoen, blir summen 0,8.**

Ekstra klasser kan gjøre innsparingen mindre. Budsjettmodellen fra 2025 regner med at flytting av elever vil «utløse ekstra klasse på enkelte trinn ved Dingemoen», fra ett trinn i 2025/26 til fire trinn i 2030/31. Modellen deler ut timer per elev, ikke per klasse, så dette er ikke regnet med. Trenger Dingemoen flere lærertimer enn modellen gir, blir innsparingen mindre.

Agenda Kaupang regnet på samme måte i 2025 og kom til at grunnressursen, rektorårsverket og billigere språkstøtte ville spare «omtrent 2,5 mill kroner» i undervisning (budsjettmodell 2025, s. 38). Det tilsvarer raden «Undervisning og ledelse» over, der jeg får 2,1 mill. Mitt tall er litt lavere fordi lærerne på Dingemoen har lavere leseplikt, og fordi jeg ikke har regnet med billigere språkstøtte. Dette er ikke de samme 2,5 mill. som tilpasningen til modellen i alle alternativene. At tallene er like, er tilfeldig.

Alternativ C: bygge ny skole på Flekke

En ny skole koster om lag 5,4 mill. kr i året mer enn alternativ A. Mot dagens drift blir det om lag 2,9 mill. dyrere, også når Flekke tilpasses budsjettmodellen.

POST	MILL. KR/ÅR MOT A	GRUNNLAG
Kapitalkostnad	−5,0	1 647 kvm à 60 000 kr = 98,8 mill., 4 % rente, 40 år (tabell 13 og 19)
Bygningsdrift	−0,4	1 647 kvm mot dagens 1 112 kvm, à 781 kr. Forutsetter at barnehagen får plass i den delen av dagens bygg den bruker i dag, og at resten ikke driftes videre.
Sum	−5,4	

Det er dette alternativet de 10,9 mill. er regnet mot. Med budsjettmodellen blir forskjellen mellom B og C om lag 6,7 mill. i året (3,8 + 2,9).

Vurdering og anbefaling

Den realistiske gevinsten av å legge ned Flekke skule er 1,3 mill. kr i året, etter trekket i rammetilskuddet. Det er et reelt beløp, men det må veies mot risikoen for ekstra klasser på Dingemoen og hva en nedleggelse fører til for elevene, bygda, næringslivet og kommunen.

Kommunedirektøren har rett i at Fjaler må spare, og at skolestruktur kan være ett av flere tiltak. Men beslutningen må bygge på hva nedleggelsen faktisk gir utover det som kan hentes i dagens struktur. Med budsjettmodellen bidrar nedleggelsen med om lag 1,3 av de 15 millionene kommunen skal spare.

> **Jeg ber kommunestyret om å**
>
> 1. velge alternativ 4: dagens struktur uten store investeringer, med Flekke tilpasset budsjettmodellen,
> 2. slutte å bruke 10,9 mill. som innsparingstall og kreve at saken 19. november måler innsparingen mot alternativ 4, ikke mot et nybygg,
> 3. gi innbyggerne minst fire uker til å uttale seg om de nye tallene.

Arne Skaar Fismen, 20. oktober 2026

Kilder

- Agenda Kaupang, «Fjaler kommune – Budsjettmodell for grunnskolen», R1023076 (08.05.2025), s. 14–18 og 38
- Agenda Kaupang, «Utredning av bærekraftig skolestruktur i Fjaler kommune» (08.05.2026), tabell 13, 19 og 21
- Fjaler kommune, kommunedirektørens svar på skriftlig spørsmål fra Mark Taylor (MDG), 15.10.2026 (journalpost 2026/12504, lokal kopi)
- Fjaler kommune, «Svar på innsendte spørsmål vedkomande skulestruktur i Fjaler kommune», brev til meg 28.09.2026 (journalpost 2026/11666)
- Kommunal- og distriktsdepartementet, «Inntektssystemet for kommunar og fylkeskommunar 2026» (Grønt hefte, H-2570 N), s. 188 og tabell C-k (lokal kopi)
- Firda, «– Kommunen vil tape pengar på å stenge Flekke skule» (23.09.2026)
- Fjaler kommune, saksframlegg og vedtak sak 064/26 (20.08.2026)

Versjoner

- 20.10.2026: Første publiserte versjon (PDF).

Arne Skaar Fismen · Lettvint matematikk